

INNEHÅLL

Glafkos Klerides död	sid. 1
Ministrar i Bryssel	sid. 2
Kommissionen stöder	sid. 2
Respektera resolutionerna	sid. 3
Parlamentariker reagerar	sid. 3
Turkcyprioternas ledare	sid. 3
Samväldet om Cypern	sid. 4
Återförda kyrkskatter	sid. 4
Spökstaden kan få nytt liv	sid. 5
Fotbollsförbundens avtal	sid. 6
Utställning på Moderna	sid. 6

Det finns mer information och äldre nyhetsbrev på ambassadens hemsida:
www.mfa.gov.cy/embassystockholm

Cypern Nyheter ges ut av Cyperns ambassad i Sverige.

E-post:
stockholmpress@mfa.gov.cy
Telefon: 08 - 24 50 08

Om du inte önskar få nyhetsbrevet i fortsättningen eller om du har förslag på andra som skulle vilja ha det (kostnadsfritt) så skriv till stockholmpress@mfa.gov.cy.

Glafkos Klerides död

Glafkos Klerides, som var Cyperns president under två mandatperioder åren 1993-2003, avled i Nicosia fredagen den 15 november, 94 år gammal. Han var en respekterad politiker, som vigde sitt liv åt Cyperns självständighet och demokratiska utveckling.

Klerides satt med i förhandlingarna med den brittiska regeringen om öns självständighet år 1960 och senare innehade han posten som talman i nästan tre decennier. Han var också med och startade högerpartiet DISY, som är det största partiet i den nuvarande regeringskoalitionen.

Under sin andra mandatperiod som president, inledde Klerides förhandlingar med EU som ledde till Cyperns anslutning 2004.

Den cypriotiska regeringen har utlyst tre dagars landssorg från den 16 november till och med dagen för begravningen, den 19 november 2013, som även utlysts som en nationell helgdag. Kondoleansböcker har lagts fram i presidentpalatset. Kondoleanser har hela tiden strömmat in från hela världen.

FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon framförde sina kondoleanser via sin talesman:

"Generalsekreteraren var ledsen att höra om bortgången av Republiken Cyperns tidigare president, Glafkos Klerides, i dag i Nicosia. Klerides var en högt respekterad ledare för sitt land och för den grekcypriotiska befolkningen. Han var känd för sitt starka stöd för en återförening av Cypern och spelade under många år en central roll i de FN-ledda samtalen som syftar till att nå en övergripande lösning.

Generalsekreteraren framför sina kondoleanser till den bortgångnes familj."

Kommissionens ordförande Jose Manuel Barroso:

"Det är med stor sorg som jag hört om bortgången av Glafkos Klerides. Han kommer att bli ihågkommen som en sann europeisk statsman och mannen som arbetade outtröttligt under många decennier för Cyperns återförening och för att fullt ut integrera Cypern i den europeiska familjen."

Den cypriotiska regeringen skriver:

"Det är med djup sorg vi tar farväl av Republiken Cyperns förre president Glafkos Klerides och vi hedrar hans bidrag till sitt hemland Cypern som riksdagsledamot, talman, minister, samtalspartner och republikens president. Vi hedrar honom också för hans deltagande i kampen för den fria världen på de allierades sida mot fascism och nazism."

Carl Bildt skrev på sin twitter:

"Ledsen att höra om Glafkos Klerides bortgång. Före detta president i Cypern och en sann historisk gestalt i alla avseenden."

Presidenten och ministrarna besöker Bryssel

Cyperns president Nikos Anastasiades besökte Bryssel den 27 november tillsammans med regeringens talesman och fem ministrar: utrikesministern, finansministern, handel- industri- och turismministern, social- och försäkringsminister, jordbruks-, naturresurs- och miljöministern. Efter ett gemensamt möte med kommissionärerna hade ministrarna separata träffar med kommissionärerna inom sina respektive områden.

Presidenten hade möten med ordförande för Europeiska rådet Herman Van Rompuy och ordförande för Europeiska kommissionen José Manuel Barroso.

Nummer fem från vänster i främre raden står Anastasiades och till höger om honom står Barroso.

Kommissionen står bakom Cyperns folk och regering

När president Nikos Anastasiades besökte Bryssel den 27 november, träffade han bland annat kommissionens ordförande José Manuel Barroso, som försäkrade honom om att kommissionen står bakom honom, den cypriotiska regeringen och det cypriotiska folket. Det framkom vid ett pressmöte efteråt.

Han välkomnade den framgångsrika implementeringen av det cypriotiska anpassningsprogrammet och sade att kommissionen kommer att fortsätta att stödja Cypern i dess ansträngningar för ekonomisk återhämtning. Anastasiades tackade kommissionen för dess stöd och upprepade att Cypern har åtagit sig att fullt ut genomföra anpassningsprogrammet som överenskommit med trojkan. Barroso sa att de diskuterat vad kommissionen kan göra "rent konkret för att stödja Cypern", och

tillade att "det var möjligt att gå mer in på detaljer".

De båda diskuterade pågående insatser för att få till stånd en uppgörelse i Cypern. Barroso sa att kommissionen stöder ansträngningarna att enas med den turkcypriska sidan om ett gemensamt uttalande, för att inleda en dialog som kan leda till en lösning av Cypernfrågan. "Att komma överens om det underlättar förhandlingsprocessen", sa han.

Lösningen på Cypernfrågan har varit "en politisk prioritering" för kommissionen och, faktiskt, för Barroso själv. Han ansåg att det nu finns "en verklig möjlighet att nå en lösning en gång för alla". Kommissionen kommer att fortsätta att visa sitt stöd, sa han, och när de ser konkreta framsteg, kommer de att "ytterligare öka sitt engagemang, sin delaktighet och sin synlighet i processen". Omfattande förhandlingar "kommer att få en

nystart snart", sa han med hänvisning till den cypriotiska presidentens engagemang i frågan.

Om energifrågorna sa Barroso att kommissionen "är övertygad om att den senaste tidens utveckling när det gäller gas kan bidra till att återställa en hållbar ekonomisk tillväxt och förbättra energiförsörjningstryggheten för Cypern och hela EU".

Cyperns president Anastasiades sa att "Cypern går igenom en svår period och prövas, men vägen till välstånd och utveckling går genom EU".

Men han sa också att han önskar ett större engagemang från EU:s sida i processen att nå en uppgörelse i Cypernfrågan. "Ett enat Cypern måste fungera inom EU och de cypriotiska medborgarna måste åtnjuta alla sina rättigheter som medborgare i unionen", sade Anastasiades.

Demonstration på 30-årsdagen av den olagliga självständighetsförklaringen

Möter turkcyprioternas ledare

President Nikos Anastasiades träffade Dervis Eroglu, som är ledaren för den turkcypriotiska befolkningsgruppen, den 25 november.

Vid en pressträff efteråt sa Anastasiades: "Jag tog initiativ till dagens informella möte med Eroglu för att undersöka om vi kan göra en gemensam avsiktsförklaring som banar väg för en lösning av Cypernfrågan.

Det var ett viktigt möte som gjorde det möjligt för de båda sidorna att tydligt förstå varandras ståndpunkter och de skäl som hindrar att vi gör en gemensam deklaration.

Tyvärr finns det fortfarande en lång väg att gå innan vi kan nå det vi önskar, en lösning som gör det möjligt att återuppta en verklig dialog mellan ledarna för de båda befolkningsgrupperna och som skulle skapa väl grundade utsikter till ett framgångsrikt slut.

Vår avsikt är att fortsätta samråden mellan de två befolkningsgruppernas förhandlare med det slutliga målet att få fram en gemensam kommuniké för att återuppta samtalen."

Respektera FN-resolutionerna!

Cyperns regering uppmanar Turkiet att respektera FN:s säkerhetsråds resolutioner. Den har återigen fördömt den turkcypriotiska olagliga regimens olagliga självständighetsförklaring, från den 15 november 1983, för Cyperns ockuperade del.

Regeringen har upprepat sin beslutsamhet att fortsätta att arbeta för en lösning som kan återförena landet och dess folk i en federation med två zoner och politisk jämställdhet för de två befolkningsgrupperna.

Regeringens talesman Christos Stylianides skrev i ett uttalande på 30-årsdagen av den olagliga självständighetsförklaringen att lösningen på Cypernfrågan måste leda till en stat med en internationell identitet, enkel suveränitet och ett medborgarskap och att de mänskliga rättigheterna skyddas, likaså de grundläggande friheterna för alla människor i Cypern.

Stylianides uppmanade Turkiet att ompröva sina ståndpunkter, att respektera säkerhetsrådets resolutioner och beslut och att bidra till en återförening av ön och dess folk, grekcyprioter och turkcyprioter. Han påpekade att den olagliga själv-

ständighetsförklaringen är ett uttryck för Ankaras försök att splittra och legalisera den turkiska invasionen och ockupationen. Cyperns EU-medlemskap är en garanti för en övergripande och ömsesidigt accepterad lösning, menade Stylianides.

Han påminde också om att det internationella samfundet och säkerhetsrådet respekterar och bekräftar Republiken Cyperns suveränitet, oberoende och territoriella integritet.

Cypern har varit delat sedan 1974 då Turkiet invaderade och ockuperade en tredjedel av ön i norra delen. Den självutnämnda turkcypriotiska regimen har inte erkänts av någon annan stat än Turkiet, som utövar effektiv kontroll över Cyperns ockuperade område.

FN:s säkerhetsråds resolutioner 541 (1983) och 550 (1984) fördömer kategoriskt den olagliga självständighetsförklaringen från 1983, förklarar den juridiskt ogiltig, kräver att den återkallas och uppmanar alla medlemsstater att inte erkänna den ockuperade delen som en nation. EU och andra internationella och regionala organisationer har intagit liknande ståndpunkter.

EU-parlamentariker om Erdogans uttalande

Det som den turkiska premiärministern Erdogan sa om Cypern är "djupt beklagligt". Det svarade ordföranden i Europaparlamentets delegation i den gemensamma interparlamentariska kommittén för EU-Turkietfrågor den 26 november i ett skriftligt uttalande, sedan Erdogan tidigare i november sagt att "det inte finns något land som heter Cypern".

Den turkiska regeringen uppmanas att officiellt erkänna Republiken Cypern. Det är ett steg i rätt riktning, står det i det skriftliga

uttalandet, som skulle innebära en grundläggande förutsättning för en framgångsrik anslutningsprocess. Det skulle vara för det gemensamma bästa.

Erdogans uttalande strider mot internationell rätt, menar kommittén, likaså mot Turkiets förpliktelser mot EU som beskrivs i Ankaraprotokollet. Detta icke-erkännande av en av EU:s medlemsstater är det huvudsakliga hindret för framsteg i Turkiets anslutningsförhandlingar.

Återförda kyrkskatter ställs ut på bysantinska museet

Stulna fresker, mosaiker och ikoner som återfördes till Cypern i juli i år ställs nu ut på det bysantinska museet i Nicosia. De flesta av dem stals från kyrkor i det ockuperade området i norra Cypern efter invasionen 1974.

De beslagtogs vid en polisinsats hos en turkisk medborgare i Tyskland 1997. Efter ett slutligt beslut om ägarförhållandena gav en domstol i München klartecken till att de skulle återföras till Cypern. Idag ingår de i utställningen som pågår fram till slutet av 2014.

Under en ceremoni på museet den 12 november, uttryckte ärkebiskop Chrysostomos sin glädje över att cypriotiska kyrkan efter nästan 40 år, sedan den turkiska invasionen, få hem ett stort antal av sina kyrkskatter. Han är övertygad om att även andra kyrkskatter och artefakter snart kommer tillbaka hem.

Arbetsmarknadsminister Tasos Mitsopoulos, som närvarade vid ceremonin, har påpekat att de här skatterna är en viktig del av Cyperns kulturarv som kommer att förvaras på det bysantinska museet fram till den dag de kan placeras i de kyrkor där de hör hemma, i ett fritt, återförenat land.

Den turkiska invasionen på Cypern 1974 och den efterföljande ockupationen har slagit hårt mot Cyperns kulturarv.

"Det finns internationellt bindande fördrag om skydd av kulturarvet, men Turkiet ignorerar det och fortsätter sin destruktiva agenda", sa ministern.

Skadan är allvarlig och i många fall irreversibel. De ockuperade museerna har plundrats och så har många privata samlingar av antikviteter. Men det är öns ockuperade kyrkor som drabbats hårdast. De har vandaliserats, några till och med rivits, andra är plundrade och vissa

används som stall, moskéer eller ingår som en del i ett militärt läger. I många fall har stulna kulturskatter

kunnat spåras till Europas olagliga handel med antikviteter och till auktioner runt om i världen.

Samväldet uttalar sig om Cypern

Samväldets regeringschefer, som avslutade sina överläggningar i Sri Lanka den 17 november, refererar till Cypernfrågan i ett gemensamt uttalande:

"Som tidigare bekräftats så uttrycker regeringscheferna inom Samväldet sitt fulla stöd för Republiken Cyperns suveränitet, oberoende, territoriella integritet och enhet. De enas om att stödja ansträngningarna att få till stånd en övergripande lösning av Cypernfrågan, under beskydd av FN:s generalsekreterare, baserad på FN-stadgan och relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd om att Cypern ska ha *en* internationell identitet, enkel suveränitet och *ett* medborgarskap, en federal stat med två zoner ('bi-zonal, bi-communal') och politisk jämställdhet dem emellan.

Regeringscheferna uppmanar till implementering av säkerhetsrådets resolutioner om Cypern, i synnerhet 365 (1974), 541 (1983), 550 (1984) och 1251 (1999), och uppmanar till sitt stöd för full respekt för de mänskliga rättigheterna för alla cyprioter, inklusive rätt till egendom, för genomförande av relevanta beslut i Europeiska unionens domstol och för redovisning av alla försvunna personer.

De utökade också sitt fulla stöd och sin solidaritet till Cypern för att utöva sina suveräna rättigheter enligt internationell rätt, bland annat FN:s konvention om havsrätt, att utforska och utnyttja naturtillgångarna inom den egna ekonomiska zonen, och uppmanade till att undvika handlingar och uttalanden som hotar stabiliteten i östra Medelhavet."

Spökstaden kan få nytt liv

Återupplivande av hela Famagusta-regionen inklusive den murosgränsade staden är det omedelbara målet för projektet Initiativ Famagusta, som förenar befolkningsgrupper i Cypern. Strävan är att alla berörda parter ska samarbeta i projektet, däribland kommuner, invånare, organisationer, experter och företagare. Likaså att arbetet med att återuppliva Famagusta ska ske både före och efter en övergripande lösning på Cypernfrågan. Initiativ Famagusta hoppas att en överenskommelse kommer att nås om de förtroendeskapande åtgärder som för närvarande diskuteras, vilket skulle vara ett steg i rätt riktning.

De som står bakom projektet menar att ett lyckat återupplivande av Famagusta kommer att medföra sociala, kulturella, ekonomiska och politiska fördelar för hela ön och på så sätt bidra till fredsprocessen.

Enligt ett pressmeddelande från den 25 november består Initiativ Famagusta idag av aktivister från båda sidor, både grekcyprioter och turkcyprioter. Initiativet bildades av en grupp av turkcyprioter under 2010 med syftet att under FN:s kontroll

återföra Varosha, som är en stadsdel i Famagusta, till dess rättmätiga invånare, för att kunna öppna hamnen i Famagusta för internationell handel, under övervakning av EU, och för att få den murosgränsade staden förklarad som världsarv av UNESCO.

"Efter den senaste tidens utveckling, särskilt de olika förslagen om att öppna det inhägnade Varosha och även att öppna hamnen i Famagusta under övervakning av EU, bestämde sig en grupp av grekcyprioter, inklusive Famagusta handels- och industri kammare, för att gå samman med Initiativ Famagusta och utveckla en gemensam vision för ett hållbart återupplivande av hela Famagustaregionen", står det i meddelandet.

Den 20 november sa Andreas Mavroyiannis, förhandlare för den grekcypriotiska sidan i Cypernsamtalen, som ännu inte återupptagits, att Cyperns president insisterar på att den inhägnade delen av Famagusta ska återlämnas, som han föreslagit. När Mavroyiannis talade inför en

kommitté i representanthuset, betonade han att förslaget om Famagusta är mer än bara en förtroendeskapande åtgärd. Det skulle kunna ge en ny impuls, så att Cypernsamtalen togs upp igen och det kunde ge folket på ön hoppet tillbaka om att en lösning är inom räckhåll.

Förslaget är ett paket av förslag. Det omfattar uppfyllandet av Turkiets EU-skyldigheter, till exempel implementeringen av Ankara-protokollet, något som skulle bana väg för öppnandet av de åtta kapitlen i Turkiets anslutningsförhandlingar, som EU frös under 2006 på grund av Ankaras vägran att uppfylla sina förpliktelser.

Andra delar i förslaget är att en bestämmelse skulle upphävas om att inga av de öppna förhandlingskapitlen får slutföras så länge Turkiet vägrar att uppfylla kraven, att den inhägnade delen av Famagusta skulle återlämnas till FN och att Famagustas hamn öppnas för handel med andra EU-länder.

Insatser som gjorts genom åren för att de som tidigare bott i Famagusta, de legitima medborgarna, ska kunna återvända har mött motstånd från den turkiska sidan, trots ett stort antal beslut och trots resolutioner från FN, EU och andra internationella institutioner.

President Anastasiades förslag skulle innebära en ny satsning som skulle kunna bidra till att bygga förtroende och visa att de två folkgrupperna på ön kan samexistera i välstånd under fredliga förhållanden.

Tidigare FN-ledda insatser för att återföreningens land har misslyckats. En ny omgång av samtal om Cyperns återförening inom ett federalt tak förväntas starta senare i år. Cypern är en fullvärdig medlem i EU sedan maj 2004.

Den inhägnade stadsdelen Varosha, i den av turkarna ockuperade staden Famagusta, står än idag övergiven.

Avtal mellan cypriotiska och turkcyprriotiska fotbollsförbunden

President Anastasiades uttryckte sin djupa tillfredsställelse. Han anser att det är en positiv och uppmuntrande utveckling och ger avtalet sitt fulla stöd och hoppas att det ska leda till att fotbollsförbunden på ön gradvis integreras.

Michel Platini, Ordförande i Uefa, uttryckte även han sin tillfredsställelse och menade att det var modigt av de två sidorna att nå denna överenskommelse.

Joseph Blatter, FIFA:s ordförande, tackade de båda förbunden och UEFA för deras "enastående" bidrag som ledde fram till avtalet.

"Både det cypriotiska och det turkcyprriotiska fotbollsförbundet ger i dag hela världen ett utmärkt exempel på hur fotboll kan bygga broar och föra samman människor efter en lång period av konflikter", sa han.

Efter många försök har det cypriotiska fotbollsförbundet Cyprus Football Association (CFA) och det turkcyprriotiska Cyprus Turkish Football Association (CTFA), med Fifas och Uefas aktiva deltagande, lyckats nå en överenskommelse.

Den 5 november undertecknades ett avtal om en tillfällig lösning i Zürich, som innebär att det turkcyprriotiska förbundet går upp i det cypriotiska, som kommer att stå för den gemensamma organisationen, förvaltningen och övervakningen av fotbollen på hela ön.

Detta ses som en viktig händelse som kommenterats av många.

Androulla Vassiliou, EU-kommissionär för utbildning, kultur, flerspråkighet, sport, media och ungdomsfrågor, såg också avtalet som en förenande kraft som bygger broar och tackade alla inblandade.

"Efter detta kritiska första steg, hoppas jag nu att de två sidorna kan ratificera och fullt ut implementera den fastställda överenskommelsen och arbeta för att utveckla ett ännu

närmare samarbete till gagn för idrottsrörelsen i Cypern", sa hon.

Eroglu och Denktash

De turkcyprriotiska politiska ledarna Eroglu och Denktash motsatte sig dock överenskommelsen. Den 18 november respektive den 29 november ratificerade CFA respektive CTFA överenskommelsen och tog därmed ett första steg mot implementeringen av avtalet.

EU-kommissionär Androulla Vassiliou

Grekcyprriot ställer ut på Moderna muséet

Dagar och sekler är titeln på ett nytt stort golvverk av konstnären Christodoulos Panayiotou som i dagarna visas på Moderna muséet i Stockholm. Panayiotou har en bakgrund inom koreografi och antropologi, och sammanväver i mångformiga verk forskarens och koreografens metoder.

Vad är det som gör att vi upplever

oss vara en del av en viss nation eller tillhöra en särskild grupp, och när bryts denna gemenskap? Hur skapas kollektiva berättelser och hur manifesteras dessa visuellt?

Utställningens titel, *Dagar och sekler*, parafrazerar arkeologen Einar Gjerstads memoarbok *Sekler och dagar: med svenskarna på Cypern 1927-31* (1933) från den svenska

arkeologiska expedition som genomförde stora utgrävningar på Cypern. Enligt en överenskommelse mellan den svenska staten och kolonialmakten Storbritannien packades hälften av de framgrävda terrakottaföremålen och fraktades med båt till Sverige.

Utställningen pågår 30 november 2013 - 27 april 2014.